

INFORMACIJA SA IV.SJEDNICE MEĐUVLADINOG MJEŠOVITOG ODBORA ZA
SPROVOĐENJE SPORAZUMA IZMEĐU CRNE GORE I REPUBLIKE HRVATSKE O
ZAŠTITI PRAVA CRNOGORSKE MANJINE U REPUBLICI HRVATSKOJ I HRVATSKE
MANJINE U CRNOJ GORI

Međuvladin Mješoviti odbor za sprovođenje Sporazuma između Crne Gore i Republike Hrvatske o zaštiti prava crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj i hrvatske manjine u Crnoj Gori (u daljem tekstu MMO), održao je IV. sjednicu 15. decembra, 2025. godine u Zagrebu.

Predmetni Sporazum potpisan je 14. januara 2009. godine i isti nije bio samo potvrda politike dobrosusjedskih odnosa, već su i Vlade dviju država iskazale nedvosmislenu podršku ostvarivanju pune pravne zaštite crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj i hrvatske manjine u Crnoj Gori, kao i očuvanju i razvoju njihovih nacionalnih identiteta.

Skupština Crne Gore je 5. aprila 2011. godine donijela Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Republike Hrvatske o zaštiti prava crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj i hrvatske manjine u Crnoj Gori. U cilju sprovođenja Sporazuma, strane potpisnice formirale su međuvladin Mješoviti odbor koji se sastaje jednom godišnje, naizmjenično kod strana potpisnica Sporazuma.

Prva sjednica MMO-a održana je aprila 2015. godine u Podgorici, druga maja 2017. godine u Zagrebu, treća septembra 2018. u Podgorici, ali Zapisnik sa III. sjednice nije potpisan što je uslovilo pauzom u radu MMO-a.

Na dogovornom sastanku koji je održan u Zagrebu, 23. juna 2025. godine, između kopredsjedavajućih MMO-a dogovoreno je da se IV. sjednica održi u prvoj polovini decembra 2025. godine, u Zagrebu i da se potpiše Bilješka u vezi sa Zapisnikom sa III. sjednice Međuvladinog mješovitog odbora za zaštitu nacionalnih manjina između Republike Hrvatske i Crne Gore, održane u Podgorici, 27. septembra 2018. godine. Kako najvažnije pitanje otvoreno pitanje prilikom održavanja III. sjednice MMO-a nije aktuelno, te kako postoji potreba daljeg rada u okviru ovoga MMO- a prije svega zbog dobrobiti dviju nacionalnih manjina, hrvatske u Crnoj Gori i crnogorske u Republici Hrvatskoj, dogovoreno je da će se potpisati predmetna Bilješka, te da će usvojeni Zapisnik sa II. sjednice MMO-a održane 24. maja 2017. u Zagrebu, biti osnov za rad na IV. sjednici.

Nakon sedmogodišnje pauze MMO-a je održao IV. sjednicu na kojoj su razmatrana aktuelna pitanja od posebne važnosti za crnogorsku nacionalnu manjinu u Republici Hrvatskoj i hrvatsku nacionalnu manjinu u Crnoj Gori.

Crnogorsku delegaciju predvodio je državni sekretar u Ministarstvu ljudskih i manjinskih prava i predsjedavajući crnogorskim dijelom MMO-a Astrit Hoxha, dok su ostali članovi/ice delegacije bili:

- Dejan Vuković, ambasador Crne Gore u Republici Hrvatskoj;
- Sanja Žugić, šefica Kabineta u Ministarstvu ljudskih i manjinskih prava – sekretarka MMO-a;
- Dušica Stanojević, načelnica Direkcije za upravno postupanje i nadzor u oblasti kulturne baštine u Direktoratu za kulturnu baštinu u Ministarstvu kulture i medija;
- Milan Perutović, načelnik Direkcije za strance u Direktoratu za upravne poslove, državljanstvo i strance u Ministarstvu unutrašnjih poslova i
- Zvonimir Deković, predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća Crne Gore.

Iz opravdanih razloga sjednici nisu prisustvovala članice crnogorskog dijela MMO-a Dženana Kuč, državna sekretarka u Ministarstvu dijaspore i Svetlana Drobnjak, generalna direktorica Direktorata za predškolsko i osnovno vaspitanje i obrazovanje u Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija.

Hrvatsku delegaciju predvodio je državni tajnik Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske i predsjedavajući hrvatskim dijelom MMO-a Zvonko Milas. Pored njega sjednici su prisustvovali i:

- Milan Bošnjak, savjetnik s posebnim položajem za pitanja hrvatske manjine, i zamjenik predsjedavajućeg;
- Dubravka Severinski, načelnica Sektora za hrvatsku nacionalnu manjinu i sekretarka hrvatskog dijela MMO-a;
- Veselko Grubišić, ambasador Republike Hrvatske u Crnoj Gori;
- Jasminka Lončarević, generalna konzulka Republike Hrvatske u Crnoj Gori;
- Vanda Babić Galić, posebna savjetnica ministra vanjskih i evropskih poslova

- Renata Pernek Miklenić, direktorica Uprave za migracije, državljanstvo i upravne poslove u Ministarstvu unutrašnjih poslova;
- Anja Jelović, v.d. direktorice Uprave za međunarodnu kulturnu saradnju i evropske poslove u Ministarstvu kulture i medija;
- Nandor Čapo, v.d. direktora Uprave za nacionalne manjine u Ministarstvu nauke, obrazovanja i mladih;
- Aleksa Đokić, načelnik Službe za prava nacionalne manjine u Uredu za ljudske prava i prava nacionalnih manjina;
- Vedran Iskra, Službe za pravni položaj, kulturu, obrazovanje i gospodarstvo hrvatske nacionalne manjine Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske;
- Ivka Perić, sekretarka Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske;
- Alen Matanić, Služba za odnose s javnošću;
- Danilo Ivezić, član Skupštine i član Predsjedništva Nacionalne zajednice Crnogoraca Hrvatske.

Sjednicu je otvorio predsjedavajući hrvatskog dijela MMO-a Zvonko Milas, koji je izrazio zadovoljstvo što su se ponovo stvorili uslovi za nastavak rada usmjerenog na dobrobit obje manjine. Milas je izrazio uvjerenje da će uspješno održavanje sjednice dati dodatni doprinos ostvarivanju prava na očuvanje jezika, kulture, tradicije i identiteta, kao i unapređenju statusa i položaja hrvatske i crnogorske manjine, što će zasigurno doprinijeti i unapređenju odnosa između dvije države.

Predsjedavajući crnogorskog dijela MMO-a Astrit Hoxha, u svom uvodnom obraćanju izrazio je uvjerenje da će rad MMO-a doprinijeti unapređenju položaja crnogorske i hrvatske nacionalne manjine kroz razvoj programa saradnje i realizaciju aktivnosti u oblastima obrazovanja, kulture, informisanja, službene upotrebe jezika i pisma, kao i jačanja institucionalne podrške manjinskim zajednicama. Hoxha je izrazio zadovoljstvo zbog nastavka rada MMO-a iz razloga što isti predstavlja značajan doprinos politikama naših država u oblasti poštovanja i zaštite prava manjina.

U okviru sjednice je istaknuto sljedeće:

- Vlada Republike Hrvatske je 2024. godine usvojila Operativne programe nacionalnih manjina za period 2024 – 2028. godine, koji značajno doprinose dodatnom poboljšanju

položaja svih nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, pa tako i crnogorske nacionalne manjine;

- Vlada Crne Gore je u junu 2025. godine Republici Hrvatskoj u trajno vlasništvo predala Dom kulture Josip Marković u Donjoj Lastvi, koji je od izuzetnog značaja za hrvatsku zajednicu u Crnoj Gori i u kojem se nalazi sjedište Hrvatskog nacionalnog veća Crne Gore, čime ostvaren značajan pozitivan pomak za hrvatsku zajednicu u cjelini;
- Vlada Republike Hrvatske je projektima od strateške važnosti za Hrvate izvan Republike Hrvatske proglasila dva medija Hrvata u Crnoj Gori: jedini elektronski, Radio Dux (2020. godine) i (2025. godine) jedan štampani medij, Hrvatski glasnik, glasilo Hrvata Crne Gore, koji je upravo ovih dana objavio svoj jubilarni 200. broj.

Predstavnici obje manjine istakli su da, uz kvalitetnu saradnju između državnih institucija Republike Hrvatske i Crne Gore, postoji odlična saradnja između udruženja i institucija crnogorsk i hrvatske nacionalne manjine.

Na dnevnom redu IV. sjednice MMO-a bile su sljedeće tačke:

1. Realizacija zaključaka po zapisnicima s prethodnih sjednica MMO-a
2. Rasprava o aktuelnim temama
3. Razno

Nakon diskusije po tačkama dnevnog reda, članovi/ice MMO-a saglasili su se da vladama Crne Gore i Republike Hrvatske upute određeni broj preporuka, kako zajedničkih za obje države tako i za svaku od država pojedinačno. Preporuke su sadržane u Zapisniku sa IV. sjednice MMO-a koji su potpisali kopredsjedavajući MMO-a Hoxha i Milas, a koji se nalazi u prilogu ove Informacije. U cilju definisanja pomenutih preporuka aktivno učešće uzela su nadležna ministarstva neposredno preko svojih predstavnika/ca u crnogorskom dijelu MMO-a, te predstavnici udruženja crnogorske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj.

Konstatovano je da je IV. sjednica crnogorsko – hrvatskog međuvladinog Mješovitog odbora o zaštiti prava crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj i hrvatske manjine u Crnoj Gori održana u prijateljskoj i konstruktivnoj atmosferi te je dogovoreno da se V. sjednica održi u drugoj polovini 2026. godine u Crnoj Gori.

Uoči održavanja IV. sjednice MMO-a crnogorska delegacija posjetila je Nacionalnu zajednicu Crnogoraca Hrvatske (NZCH) i tom prilikom razgovarala sa predstavnicima/ama zajednice o izazovima sa kojima se zajednica suočava, kao i predlozima za unapređenje

njenog položaja u Republici Hrvatskoj. Sastancima je prisustvovala i prva savjetnica u Ambasadi Crne Gore u Republici Hrvatskoj Jelena Ražnatović.

Predsjedavajući crnogorskim dijelom MMO-a Astrit Hoxha istakao je značaj kontinuirane saradnje sa crnogorskom nacionalnom zajednicom u Republici Hrvatskoj i upoznavanja sa potrebama i izazovima sa kojima se suočava, te da je na tim linijama ovo njegova druga posjeta ove godine zajednici u Zagrebu. On je podsjetio da je pitanje Doma kulture u Tivtu trajno riješeno, čime je Crna Gora pružila konkretan doprinos očuvanju prava i kulture hrvatske manjine. Hoxha je naglasio da je prioritet obezbjeđivanje reprezentativnog prostora za crnogorsku manjinu u Republici Hrvatskoj. S tim u vezi, posebno imajući u vidu intenziviranje saradnje sa hrvatskom stranom i održavanje IV. Sjednice MMO-a, izrazio je očekivanje da će u najskorije vrijeme doći do konkretne realizacije obezbjeđivanja prostora.

Sastanku u prostorijama Nacionalne zajednice Crnogoraca Hrvatske prisustvovali su predsjednik Vijeća crnogorske nacionalne manjine Grada Zagreba (VCNMGZ) i sekretar NZCH Bojan Radulović, predsjednik Društva Crnogoraca i prijatelja Crne Gore „Montenegro“-Zagreb Alija Šukurica, sekretar VCNMGZ Nenad Bogdanović, i predstavnici (vijećnici) VCNMGZ Viktorija Božićević, Murat Mekić, Branko Klikovac i Sava Bogdanović.

Predstavnici Zajednice su apostrofirali da je od ključnog značaja obezbjeđivanje adekvatnog prostora za potreba Crnogorskog kulturnog centra i biblioteke u blizini centra grada, navodeći da ostale manjine u Republici Hrvatskoj imaju neuporedivo bolje prostore nego crnogorska. Oni su ukazali na izazove sa kojima se suočavaju, prvenstveno na činjenicu da je evidentan pad broja Crnogoraca u Republici Hrvatskoj (za period od 20 godina sa okvirno 9.500 na oko 3.100), te o njihovoj intenciji da podmlade članstvo imajući u vidu da je većina članova/ica Zajednice starija populacija. U tom kontekstu, sugerisali su da se u razgovorima sa hrvatskom stranom razmotre modaliteti za povećanje stipendija namijenjenih crnogorskim državljanima/kama koji bi se školovali na hrvatskim univerzitetima, kroz međudržavni sporazum ili program obrazovanja. Takođe, ocijenili su da je neophodno što skorije rješavanje infrastrukturnog povezivanja, naglasivši da je apsolutni prioritet ponovno uspostavljanje avionske linije na relaciji Podgorica-Zagreb.